

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
Rozdział I. System gospodarczy państwa	19
1. System gospodarczy państwa: wprowadzenie	19
2. Instytucje	21
3. Systemy wartości, normy społeczne i instytucje	24
4. Dyspozycje jednostek i czynniki psychospołeczne a systemy gospodarcze	30
5. Zasady ustrojowe państwa a system gospodarczy	33
5.1. Wprowadzenie	33
5.2. Zadania państwa	37
5.3. Państwo a rynek (pole gry ekonomicznej)	39
5.4. Państwo: zakres i skuteczność oddziaływania	41
6. System gospodarczy	44
6.1. System gospodarczy a wolność i przedsiębiorczość	44
6.2. Otwartość i restrykcyjność prawa	46
6.3. Jakość i stopień przestrzegania prawa	47
6.4. System podmiotowy gospodarki	48
6.5. Instytucje a koszty transakcyjne i ryzyko	48
7. System jako mechanizm i potencjał	52
Aneks 1. System gospodarczy. Ujęcie podmiotowe	52
Aneks 2. Systemy gospodarcze. Ujęcie strukturalno-funkcjonalne	54
Aneks 3. System gospodarczy. Ujęcie cybernetyczne	55
Aneks 4. Harmonia i doktryna środka	58
Rozdział II. Globalizacja a systemy gospodarcze	61
1. Globalizacja	61

1.1. Globalizacja gospodarki	61
1.2. Globalizacja a suwerenność państwa i deficyt demokracji	62
2. Technologie i rozwój oparty na wiedzy a systemy gospodarcze	65
3. Globalizacja a systemy ekonomiczne państw	67
4. <i>Washington consensus</i> a systemy gospodarcze	71
5. Pax Americana a systemy gospodarcze	73
6. Systemy gospodarcze: szanse i zagrożenia związane z globalizacją	75
7. Systemy gospodarcze i źródła przewagi konkurencyjnej	80
Aneks 1. Podstawy i rozwój metodologii nauk ekonomicznych	83
Aneks 2. Krótki przegląd idei państwa jako instytucji	88
 Rozdział III. Porównania i analizy systemów gospodarczych	93
1. Przedmiot, metody i cele analizy porównawczej	93
2. Od ekonomii politycznej do porównawczej	93
3. Porównania reform i transformacji systemów według MFW i Banku Światowego	95
4. Transformacja systemowa w Europie Środkowej, krajach WNP oraz w Chinach	98
5. Metody oceny wolności gospodarczej i jakości instytucji	100
6. Stopień regulacji i ochrony praw własności a przedsiębiorczość	106
6.1. Instytucje, koszty transakcyjne a przedsiębiorczość	106
6.2. Czynniki warunkujące rozpoczęcie działalności gospodarczej	110
6.3. Skuteczność prawna egzekucji należności	110
6.4. Porównania efektywności alokacyjnej rynku	111
6.5. Egzekucja zobowiązań kontraktowych	112
7. System i innowacyjność gospodarki	113
8. Metody oceny i porównań ryzyka	118
8.1. Klimat i ryzyko inwestycyjne	118
8.2. Ryzyko i atrakcyjność inwestycyjna kraju	122
9. Analiza wyników i analiza potencjału systemu gospodarczego	124
10. Międzynarodowe porównania a kurs walutowy kraju	126
11. Metody oceny konkurencyjności kraju	129
12. Rankingi międzynarodowej konkurencyjności krajów	131
12.1. Metoda IMD	131
12.2. Metoda World Economic Forum	134
Aneks 1. Pozycja konkurencyjna kraju. Metody jej oceny	139
Aneks 2. Opcje i strategie reform systemów gospodarczych	142
Aneks 3. Kryteria oceny systemu gospodarczego państwa	145
Aneks 4. Klasyfikacja technologii	147

Rozdział IV. Systemy gospodarcze a własność, wolność i konkurencja	149
1. Wprowadzenie	149
2. Prawna ochrona własności i wolność gospodarowania	151
3. Przedmiot prawa własności. Wzrost znaczenia własności intelektualnej	155
4. Własność, rynek i konkurencja	157
5. Wolność i otwartość systemu praw własności a przedsiębiorczość	160
5.1. System otwarty	160
5.2. System zamknięty	161
5.3. System regulowany	161
6. Państwo a własność prywatna i wolność gospodarowania	163
6.1. Wzrost udziału państwa w gospodarce i własności	163
6.2. Prywatyzacja i przekształcenia własnościowe	165
7. Własność a sprawność gospodarcza	167
8. Instytucje regulujące obrót prawami własności	168
9. Typy własności i przedsiębiorstw	170
9.1. Pełna i ograniczona własność	170
9.2. Charakter właścicieli a cele zarządzania	170
9.3. Typologia właścicieli kapitalistycznych	171
9.4. Typy przedsiębiorstw	173
9.5. Finansowy oraz społeczny typ przedsiębiorstwa	178
10. Struktura własności w gospodarce. Kierunki i przyczyny zmian	179
11. Nadzór korporacyjny a zarządzanie i wartość	182
12. Ustawodawstwo antymonopolowe na świecie	183
12.1. Amerykański system antymonopolowy	184
12.2. Niemiecki system antymonopolowy	185
12.3. Japońskie prawo i praktyka antymonopolowa	186
Aneks 1. Korporacje transnarodowe	188
 Rozdział V. Systemy finansowe we współczesnym świecie	193
1. Systemy finansowe	193
2. Otwartość systemów finansowych	198
2.1. System finansowy zamknięty i otwarty	198
2.2. Globalizacja rynków finansowych	200
2.3. Stopień otwarcia i umiędzynarodowienia	201
3. Struktura systemu: sektor bankowy, kapitałowy i ubezpieczeniowy	204
4. Systemy bankowe	205
4.1. Zasady i funkcje banku centralnego – problem autonomii	205
4.2. Polityka monetarna	208
4.3. Stopy procentowe, koszt pieniądza i kapitału	210

5. Systemy z dominującą rolą banków uniwersalnych	212
6. Systemy z wiodącą rolą rynków kapitałowych	215
7. Miejsce i rola inwestorów instytucjonalnych	219
8. Systemy i rynki ubezpieczeniowe	221
9. Systemy gospodarcze a poziom oszczędności, akumulacji i inwestycji	223
10. Międzynarodowy i narodowe systemy finansowe	229
11. System i polityka a bilans obrotów bieżących i kapitałowych	230
11.1. Systemy a bilanse obrotów bieżących	230
11.2. Systemy a zagraniczne obroty kapitałowe	234
12. System kursów walutowych	241
13. Rola amerykańskiego dolara i euro w finansach międzynarodowych	244
14. Systemy a finansowanie przedsiębiorstw	244
14.1. Amerykański system finansowania przedsiębiorstw	244
14.2. Europejski model finansowania przedsiębiorstw	246
14.3. Japoński system finansowania przedsiębiorstw	248
Rozdział VI. Systemy fiskalne i finansów publicznych w perspektywie międzynarodowej	251
1. System finansów publicznych	251
2. Fiskalizm w perspektywie historycznej	254
3. Systemy podatkowe	258
4. Struktura przychodów i wydatków publicznych	261
4.1. Struktura przychodów budżetowych	261
4.2. Wpływy podatkowe w relacji do PKB	265
4.3. Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	268
4.4. Struktura wydatków budżetowych	270
5. Równowaga finansów publicznych	273
5.1. Równowaga budżetowa	273
5.2. Dług publiczny	274
6. USA: budżet, podatki, wydatki, równowaga budżetowa	275
6.1. Wydatki budżetowe i ich struktura	277
6.2. Równowaga systemu finansów publicznych	282
7. System finansów publicznych Japonii	283
Aneks 1. Raje podatkowe i strefy ekonomiczne	286
Aneks 2. Ewazja podatkowa i szare strefy	288
Rozdział VII. Stosunki między kapitałem a pracą. Rynki pracy	291
1. Wprowadzenie	291
2. Stosunki praca–kapitał	292

3. Regulacje krajowe i standardy międzynarodowe	293
4. Poziom rozwoju a stosunki pracy	295
5. Poziom regulacji a efektywność rynku pracy	296
6. Elastyczność prawa pracy	297
7. Mobilność pracy	299
8. Otwartość rynków pracy	301
9. Rynki pracy	303
9.1. Rozmiary	303
9.2. Zmiany demograficzne a rynki pracy	304
9.3. Aktywność zawodowa	306
9.4. Czas pracy	308
9.5. Struktura zatrudnienia	310
10. Bezrobocie	311
11. Wydajność, płace i koszty pracy	312
11.1. Wydajność pracy	312
11.2. Płace	314
11.3. Koszty pracy	315
11.4. Jednostkowe koszty pracy	318
12. Prawa i świadczenia pracownicze	321
13. Podstawowe typy stosunków pracy	323

Rozdział VIII. Systemy a podział dochodu, ubezpieczenia społeczne i rozwój kapitału ludzkiego

1. Systemy ekonomiczne a zróżnicowanie dochodów	331
2. Systemy gospodarcze a ubezpieczenia społeczne	335
3. Systemy ochrony zdrowia	342
4. Systemy gospodarcze a edukacja, szkolnictwo oraz badania naukowe	345

Spis tablic	353
--------------------------	------------

Spis rysunków	356
----------------------------	------------

Literatura	358
-------------------------	------------